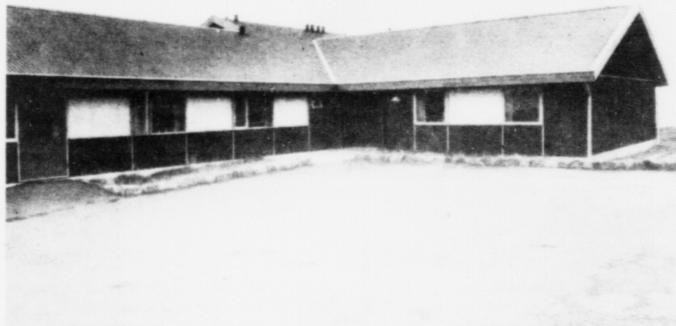

Byggifusk av ringasta slag

Næmingaheimið á Argjum hefur í lotuni 16 born av bygd búgvandi. Búrúmini hjá næmingunum eru í tí partinum av stovninum, har trægólvi er lagt omaná moldrugvu í kjallaranum. Hetta hefur fort við sær at modnaroykurin er so nógvur, at ikki óll rúm kunnu nýtast

Søgan um næmingaheimið á Argjum er fyrimyndarlígt. tað tað snýr seg um, hvussu slíkt byggjari ikki eigur at vera fráfarið.

Síðan næmingaheimið varð tikið í nýtslu fyrri goðum ári síðan, eru stórir skaðar hendir á bygningarnar, so heimid nærum er óhóskandi fyrri fólk at búgva í.

Næmingaheimið hoyrir undir Skulan á Trøðni, og búgva 16 størri og smærri børn av bygd á heiminum, sum ganga á Skulanum á Trøðni.

Projektering og bygging

Tað var Byggifelagið Trepas í Danmark, sum fekk til uppgávu at byggja næmingaheimið. Tað stovnurin varð boðin út í lisitation hevði Trepas bilgasta tilboðið, sum fevndi yvir projekterin og bygging av næmingaheiminum.

Tvey føroysk byggifeløg voru við í lisitationini, og hóast annað felagið hevði bygt Verkstaðið Vón við goðum úrsliti, so var danska felagið kortini tikið framum.

— Trepas var bilgari, og tað slík lisitation nærum altíð tekur við tí lægsta tilboðnum, so var einki óvanligt í hesum, sigur Johan Djurhuus, formaður í skulastyrinum fyrri Skulan á Trøðni. Skulastýrið hevði avgerðarrættin tað stóða skuldi takast til inkomnu tilboðini, men var sosialstyrið í Danmark byggiharri, og handaði síðani næmingaheimið til skulastýrið, tað stovnurin var liðugt bygdu.

Skulin á Trøðni og næmingaheimið hoyrir undir danska sosialstyrið, men er ein sjálveigandi stovnur, sum fær 25 pst. av bygging og rakstri frá landskassanum, meðan danska sosialstyrið rindar 75 pst.

Einki eftirlit við byggingini

Ovanliga illa fráfarna byggingin kom fyrst til sjóndar eftir at sosialstyrið hevði handað skulastyrinum á Trøðni næmingaheimið. Erik Allen var settur sum tekniskur ráðgevi. Av tí at tilboðið hjá Trepas var í totalenteprise, so metti sosialstyrið ikki, at Erik Allen skuldi hava beinleiðis eftirlit við byggingini.

Uppgávan hansara hevur tí verið, at kanna um aconto umbønirnar, sum Trepas sendi skulastyrinum fyrri part av arbeiðnum, voru í samíjóð við byggingina.

Erik Allen ferðaðist til Feroaya umleið eina ferð um mánaðin, at kanna um aconto umbønirnar voru í lagi. Erik Allen sigur:

— Eg fekk boð frá skulastyrinum, at tað ikki var ynskiligt, at eg skuldi hava beinleiðis eftirlit við byggingini, av tí at sosialstyrið metti, av tí at sosialstyrið metti, at hetta kundi taka ábyrgðina frá Trepas, og at teir ta vildu kenna seg minni bundnan av at fremja arbeiðið so sum fyriskriva.

Ta bygningurin hevur konstruktionsfeil, var tað so ikki møgult at siggja á teknikinginum, at skeivt var farið fram?

— Av tí at Trepas var fyrítøka sum framleiddi elementir til bygging, so voru teknikingarnar at sammeta við «fabriksloyrun», og tí havi eg ikki fingið fatur í teknikinginum fyrr enn 23. september í ár. Felagið Trepas er nú farið á heysin, og hevur Kautionsforskringin, sum tryggjaði byggingina av næmingaheiminum fyrri Trepas, nu latið mærl teknikingarnar og jattað at gjalda trygggingina, sum verður nýtt til umvæling av næmingaheiminum.

Bert smávegis ábøtur

Ta næmingaheimið var liðugt varð tað handa skulastyrinum, greitt til at taka í nýtslu í august 1981.

Johan Djurhuus, formaður fyrri skulastýrið sigur við Sosialin, at styrið saman við Erik Allen og einum fulltrua fyrri sosialstyrið kannaði næmingaheimið nágreiniliga, tað hetta var handað skulastyrinum fyrri Skulan á Trøðni.

Skulastýrið fekk ta ein lepa har viðmerkt voru smaar ábøtur, eittu ein el-kontakt sum var skeivt ísett og onkrar listar sum skuldu rættast.

— Vit voru tí í goðari trúgv, ta næmingaheimið varð tikið í nýtslu, sigur Johan Djurhuus.

Men so var ikki. Bert triggjar vikur eftir at born og starvsfólk voru flutt inn á heimid, kom fyrsta kærumálið og síðan hevur regluliga verið skrivað niður til sosialstyrið um stóru vansarnar av, at bygningurin var so illa fráfarn.

Takið lekur sum sáldi

Bert fyrri at nevna nakrir skeivleikar: Takið lekur sum sáldi, tí seymur er negludur við síðuna av sperrunum. Síðan hava hondverkararnir neigt umaftur í sperruna, við túrsliti, at seymhol eru í takinum, sum ikki eru tætt aftur.

Klæðningurin kring húsíð er negldur beinleiðis á bjálvingina, sum forðar lufttrængslinum, sum skal til fyrri at dampsperran kann virka á rættan hátt. Vatnið frá leknum í takinum sleppur so-statt ikki burtur, og nú er vandi fyrri, at eldur kemur í, av tí at el-innleggingin liggur í slavnun tilfari.

So mikið vatn er komið niður úr takinum, at loftsplátur eru skræddaðar undan loftinum og búrur eru

Orð og myndir
Dagny Joensen

stongd, tí so nógvur modnaroykur er, at rúmið ikki er hóskandi at búgva í.

Ein skapshurð førir til óútgravaðan kjallara

Í kjallarahæddini er lítill kjallari í parti av húsnum, sum verður nýttur til vaskirum og goymslu. Hin parturin av kjallarahæddini rumar ror-innleggingar o.a. tekniskt tilhoyri til stovnin. Ein skapshurð í hædd umleið hálvanannan metur er einasta atgongd til henda partin av kjallaranum. Hesin partur er ikki gravaður út, men ta trægólvi er lagt í stovuhæddini, hevur tað fært við sær, at byggi og modnaroykur hevur sett seg undir trægólvið. Ta óútgravaði parturin av kjallaranum varð kannaður, visti tað seg, at øll røri voru óbjálvaði, og hingu í tunnum stáltræðum undir loftinum.

Ta sosialstyrið varð gjørt varug við skeivleikarnar, var P/f Finn í Puntabyrgi biðin um at umvæla næmingaheimið.

Finn í Puntabyrgi sigur við Sosialin:

— Fyri at fáa vatnið at seta frá húsnum, voru veitir gravaðar kring húsíð. Síðan lögdu vit ror og umvældi kloakskipanina, sum var skeivt samanbundin. Regnvatnsleiðningurin var umbyttur við skitið vatnleiðing, sum rann oman á Frimerkjældina.

Síðan voru røri í kjallaranum bjálvaði, og byrjað varð at tætta lekar, sum stóðust ymsa staðni í húsnum.

Ta vit voru greiðir yvir, hvussu timburarbeiði var fráfarið, sendu vit boð til sosialstyrið, at vit góvust við umvælingini, tí tað var óforsvarligt at bota um arbeiði, sum hevði so nogvar skeivleikar við sær.

— Vit sendu eisini ein svamproynd til Danmarkar, tí gólvið á stovuhæddini longu ta var illa farið av byggi, men vit hoyrdu ongantíð aftur, um úrslitið av hesari roynd.

Nú er í seinastu lotu, um garanti eftirlitið, sum tryggjar, at stovnurin fær endurgjald frá kautionsforskringin og hervið frá byggifelagnum Trepas, skal jattast.

Fyrr í hesum mánaðnum setti foreldraráðið fyrri Skulan á Trøðni seg í samband við Heilsunevndina í Tórshavnar Uttanbyggja Kommunu.

Heilsunevndin hevur skrivað frágreiðing og latið til skulastýrið.

Jens Petur Johansen, formaður í heilsunevndini sigur við Sosialin, at teir hava gjørt kanningar á næmingaheiminum. Teir hava heitt á skulastýrið, at fáa gjørt

4. desember 1982

neyðugu aboturnar, og at fáa serken fólk at kanna húsíð.

Heilsunevndin metir, at vandi kann standast av el-innleggingini, og hevur biðið Brandstøðina kannað málið.

Erling Joensen, brandmeistari sigur við Sosialin, at teir hava verið á næmingaheiminum og kannað um-støðurnar har, men at teir ikki hava skrivað frágreiðingina enn.

Ta hava teir sett seg í samband við el-innleggjara sum metir, at eldur er komin í hús, sum hava havt somu skeivleikar sum næmingaheimið.

Hetta so mikið álvarsligari ta nogv børn eru á heiminum, og tí skal umvælingin fara fram sum skjótast.

Eitt vonbrot

Uppá fyrispurning um hvat skulastýrið á Trøðni helt um viðurskiptini á næmingaheiminum, sigur Johan Djurhuus, formaður, at úrsliti av byggingini av næmingaheiminum hevði verið eitt vonbrot, men at skulastýrið sum

so ikki hevði møguleika at meta um tað fakliga í byggingini, og tí hevði sett sínar vonir til at eftirlitið fór at greiða málið.

Johan Djurhuus sigur at enda, at Skulin á Trøðni var bygdu eftir somu fyriskipan sum næmingaheimið, og at tað ta ikki hevði verið trupulleikar av slíkum slag, sum við næmingaheiminum, og tí helt styrið, at hetta var besta trygd fyrri, at tað skuldi ganga eins væl, sum við skulanum.

Hvor skal rinda umvælingina?

— Tilboðið sum Trepas gav okkum, var lægri enn upphæddin vit fingi jattað, ta byggingin skuldi fremjast. Har er ein lítill upphædd eftir, umframt kautionstryggingin hjá byggifelagnum, sum verður nýtt til umvælingina.

Av tí at landskassin rindar 25 pst. av byggingini, so vita vit ikki, um vit fáa rokning frá sosialstyrið, ta umvælingin er liðugt, sigur Johan Djurhuus at enda.

Hetta er ikki ein abstraktur málningur, men ein luka sum forir inn til óútgravaða partin í kjallarahæddini.

Kjallarin skal gravast út, men bert henda lukan er, sum moldin kann koyrast burtur gjøgnum